

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

DƯƠNG THỊ THẢO

GIÁO DỤC PHỔ THÔNG HUYỆN PHÚ BÌNH
TỈNH THÁI NGUYÊN (1986 - 2016)

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

THÁI NGUYÊN - 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

DƯƠNG THỊ THẢO

**GIÁO DỤC PHỔ THÔNG HUYỆN PHÚ BÌNH
TỈNH THÁI NGUYÊN (1986 - 2016)**

Ngành: Lịch sử Việt Nam

Mã số: 8.22.90.13

LUẬN VĂN THẠC SĨ LỊCH SỬ

Người hướng dẫn khoa học: TS. KIM NGỌC THU TRANG

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan công trình nghiên cứu: “*Giáo dục phổ thông huyện Phú Bình tỉnh Thái Nguyên (1986 - 2016)*” dưới sự hướng dẫn của **TS. Kim Ngọc Thu Trang** là kết quả nghiên cứu của cá nhân tôi, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, chưa được công bố.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả luận văn

Dương Thị Thảo

LỜI CẢM ƠN

Luận văn này được hoàn thành với sự giúp đỡ của nhiều cơ quan, tập thể và cá nhân. Trước hết, tôi xin được gửi lời cảm ơn tới Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Thái Nguyên, Chi cục Thống kê tỉnh Thái Nguyên, Thư viện tỉnh Thái Nguyên, Ủy ban nhân dân huyện Phú Bình, Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Phú Bình, các trường Tiểu học, Trung học cơ sở và Trung học phổ thông trên địa bàn huyện Phú Bình.

Đặc biệt, với lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc, tôi gửi lời cảm ơn đến cô giáo hướng dẫn TS. Kim Ngọc Thu Trang - người đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn.

Tôi cũng xin được trân trọng cảm ơn các thầy cô trong khoa Lịch sử trường Đại học Sư Phạm - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện về mọi mặt để tôi yên tâm học tập.

Cuối cùng, tôi xin gửi lời cảm ơn tới người thân và bạn bè đã luôn động viên, chia sẻ tạo điều kiện tốt nhất cho tôi trong suốt thời gian học tập và thực hiện luận văn.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2018

Tác giả luận văn

DƯƠNG THỊ THẢO

MỤC LỤC

	Trang
Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các chữ viết tắt	iv
Danh mục các bảng.....	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	2
3. Đối tượng, nhiệm vụ, mục đích và phạm vi nghiên cứu.	5
4. Nguồn tài liệu và phương pháp nghiên cứu	6
5. Đóng góp của luận văn	7
6. Bố cục của luận văn.....	7
Chương 1: KHÁI QUÁT VỀ HUYỆN PHÚ BÌNH TỈNH THÁI NGUYÊN VÀ TÌNH HÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG PHÚ BÌNH TRƯỚC NĂM 1986	8
1.1. Vài nét về huyện Phú Bình.....	8
1.1.1. Tự nhiên, kinh tế, văn hóa - xã hội và dân cư	8
1.1.2 . Lịch sử hành chính tên gọi và lịch sử truyền thống	15
Lịch sử hành chính và tên gọi.....	15
1.2. Giáo dục phổ thông huyện Phú Bình trước năm 1986	18
1.2.1. Thời Pháp thuộc.....	18
1.2.2 Thời kì từ sau Cách mạng tháng Tám năm 1945 đến năm 1985.....	20
Tiểu kết chương 1	33
Chương 2: TÌNH HÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG HUYỆN PHÚ BÌNH TỈNH THÁI NGUYÊN TỪ NĂM 1986 ĐẾN NĂM 2016	34
2.1. Giáo dục phổ thông huyện Phú Bình trong 10 năm đầu thời kì đổi mới (1986 - 1996)	34

2.1.1. Các yếu tố tác động đến giáo dục phổ thông huyện Phú Bình.....	34
2.1.2. Tình hình giáo dục phổ thông huyện Phú Bình giai đoạn 1986 - 1996 ..	36
2.2. Giáo dục phổ thông huyện Phú Bình giai đoạn 1997 - 2016	40
2.2.1. Các yếu tố tác động đến giáo dục phổ thông huyện Phú Bình.....	40
2.2.2. Tình hình giáo dục phổ thông huyện Phú Bình giai đoạn 1997 - 2016 ..	46
Tiểu kết chương 2	67
Chương 3: MỘT SỐ NHẬN XÉT VỀ GIÁO DỤC PHỔ THÔNG	
HUYỆN PHÚ BÌNH QUA 30 NĂM (1986 – 2016).....	68
3.1. Những thành tựu của giáo dục phổ thông Phú Bình	68
3.2. Những hạn chế của giáo dục phổ thông Phú Bình và nguyên nhân.....	71
3.3. Đặc điểm của giáo dục phổ thông huyện Phú Bình.....	73
3.4. Bài học kinh nghiệm.....	74
Tiểu kết chương 3	77
KẾT LUẬN.....	78
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	81
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÍ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

STT	Chữ cái viết tắt	Nội dung
1	CSVC	Cơ sở vật chất
2	GD&ĐT	Giáo dục và đào tạo
3	KCN	Khu công nghiệp
4	NXB	Nhà xuất bản
5	PCGDTH	Phổ cập giáo dục tiểu học
6	TH	Tiểu học
7	THCS	Trung học cơ sở
8	THPT	Trung học phổ thông
9	UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1. Kết cấu các dân tộc ở huyện Phú Bình	14
Bảng 2.1. Số lượng trường, lớp, học sinh cấp TH từ năm 1997 đến năm 2016	47
Bảng 2.2. Số lượng trường, lớp, số lượng học sinh cấp THCS từ năm 1997 đến năm 2016	48
Bảng 2.3. Số lượng trường, lớp, học sinh cấp THPT từ năm 1997 đến năm 2016	49
Bảng 2.4. Số lượng học sinh các cấp học từ năm 1997 đến năm 2016.....	50
Bảng 2.5. Chất lượng giáo dục tiểu học năm học 2014 - 2015	53
Bảng 2.6. Xếp loại đánh giá 2 mặt giáo dục THCS năm học 2002 - 2003	55
Bảng 2.7. Xếp loại đánh giá học lực học sinh THCS năm học 2013 - 1014.....	55
Bảng 2.8. Xếp loại đánh giá hạnh kiểm học sinh THCS năm học 2013 - 2014....	55
Bảng 2.9. Chất lượng 2 mặt giáo dục từ năm 2003 đến năm 2015 Trường THPT Lương Phú	56
Bảng 2.10. Thống kê kết quả 2 mặt giáo dục từ năm 2009 đến năm 2015 trường THPT Diêm Thụy	57
Bảng 2.11. Số lượng giáo viên của từng cấp học từ năm 1997 đến năm 2016.....	61

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Giáo dục được coi là một hiện tượng xã hội, xuất hiện do nhu cầu nhận thức của con người và luôn có một vai trò to lớn đối với sự phát triển của mỗi cá nhân, cộng đồng và toàn nhân loại. Giáo dục luôn được coi là quốc sách hàng đầu của mỗi một quốc gia. Mỗi quốc gia chỉ có thể phát triển khi giáo dục và đào tạo được quan tâm, phát triển.

Ở Việt Nam, ngay từ thời phong kiến, các bậc minh quân đã nhận thấy tầm quan trọng đặc biệt của giáo dục đối với sự tồn vong của xã hội. Học giả Thân Nhân Trung đã nhận xét: *“Hiền tài là nguyên khí của quốc gia”*.

Kế thừa và tiếp tục phát huy truyền thống hiếu học của cha ông, từ khi Cách mạng tháng Tám thành công đến nay, giáo dục Việt Nam luôn được ưu tiên là *“Quốc sách hàng đầu”* để phát triển đất nước. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nói: *“Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không! Dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không! Đó là nhờ một phần lớn ở công học tập của các cháu”* [28, tr.33]. Bởi vậy, lấy tư tưởng của Người: *“Vì lợi ích mười năm trồng cây. Vì lợi ích trăm năm trồng người”* làm kim chỉ nam, Đảng và Nhà nước ta luôn quan tâm, tạo điều kiện phát triển giáo dục, đẩy mạnh đào tạo đội ngũ trí thức trẻ giàu năng lực để phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Trong chiến lược phát triển giáo dục Việt Nam hiện nay, nhân tố mang tính đột phá cần chú trọng đầu tiên là giáo dục phổ thông (gồm 3 bậc học: Tiểu học (TH), Trung học cơ sở (THCS), Trung học phổ thông (THPT)). Giáo dục phổ thông được coi là *“xương sống”*, là *“nền tảng văn hóa của một nước, là sức mạnh tương lai của một dân tộc”*. Bên cạnh những kết quả nhất định, trong những năm gần đây, nền giáo dục của nước ta cũng phải đối mặt với một số bất cập như chạy theo thành tích, thương mại hóa giáo dục hay chương trình quá tải. Những vấn đề này không chỉ là khó khăn cần phải giải quyết triệt để đối với

giáo dục phổ thông ở từng địa phương, trong đó có tỉnh Thái Nguyên nói riêng mà đối với cả nền giáo dục của nước ta nói chung.

Phú Bình là một huyện trung du miền núi, địa đầu phía Đông Nam của tỉnh Thái Nguyên, là một huyện còn gặp nhiều khó khăn về kinh tế. Năm 1986, đất nước ta tiến hành đổi mới, dưới sự quan tâm và lãnh đạo của Tỉnh ủy, Huyện ủy, giáo dục và đào tạo (GD&ĐT) huyện Phú Bình được đầu tư phát triển và đạt nhiều thành tựu quan trọng. Những biến đổi trong hệ thống giáo dục phổ thông đã mang lại cho Phú Bình diện mạo mới với một hệ thống cơ sở vật chất đầy đủ, khang trang, sạch sẽ, chất lượng đội ngũ giáo viên, cán bộ quản lý giáo dục được nâng cao, đáp ứng được nhu cầu học tập của nhân dân địa phương, góp phần đáng kể vào phát triển sự nghiệp giáo dục của tỉnh Thái Nguyên.

Hiện nay, đã có khá nhiều công trình nghiên cứu về giáo dục phổ thông Việt Nam nói chung và các huyện trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên nói riêng. Đối với Phú Bình, nội dung nghiên cứu của các đề tài chủ yếu về cuộc sống nông thôn mới, về công cuộc xóa đói giảm nghèo, về xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư... nhưng chưa có một công trình nghiên cứu nào hệ thống và đầy đủ về các mặt của giáo dục phổ thông ở huyện Phú Bình từ sau đổi mới đến nay. Vì vậy, việc nghiên cứu giáo dục phổ thông Phú Bình từ năm 1986 đến năm 2016 không chỉ làm rõ về chủ trương của Đảng và Nhà nước đối với giáo dục, mà quan trọng hơn là đi sâu nghiên cứu về những thành tựu và hạn chế của giáo dục phổ thông Phú Bình qua các giai đoạn cụ thể, từ đó rút ra những bài học kinh nghiệm mang tính chất tham khảo nhằm thúc đẩy sự phát triển giáo dục nói chung và giáo dục phổ thông Việt Nam nói riêng trong tương lai.

Xuất phát từ những lí do trên, chúng tôi chọn **“Giáo dục phổ thông huyện Phú Bình tỉnh Thái Nguyên (1986 - 2016)”** làm đề tài luận văn thạc sĩ với hi vọng sẽ góp phần làm sáng tỏ những khía cạnh đặt ra ở trên.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

Vấn đề giáo dục phổ thông Việt Nam nói chung và huyện Phú Bình tỉnh Thái Nguyên nói riêng đã được đề cập trong một số công trình nghiên cứu, ở những mức độ và khía cạnh khác nhau.